

Imrényi András posztdoktori kutatása az ELTE-n

2016. november 1. és 2019. augusztus 31. között az ELTE-BTK Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetében végzi mondattani kutatásait Imrényi András. A PD 120934 számú projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a PD_16 Posztdoktori kiválósági program finanszírozásában valósul meg.

Imrényi András kutatásának célja a magyar mondatszerkezet egy olyan leírásának továbbfejlesztése és angol nyelvű monografikus bemutatása, amely a funkcionális kognitív nyelvészet és a függőségi grammatika háttérfeltevéseit egyesítve kiemelten foglalkozik a magyar szórend magyarozatával. A javaslat nemzetközi tudományos fórumokon történő megvitatása mellett kiemelt cél, hogy az eredmények a gyakorlatban (például a magyar mint idegen nyelv oktatásában) közvetlenül hasznosíthatók legyenek.

A kutatás legfontosabb elméleti feltevései közé tartozik, hogy

- a nyelv tanult forma-jelentés párok (jelek, konstrukciók) hálózata, a konstrukciós nyelvtan felfogásának megfelelően;
- a mondatszerkezeti konstrukciókat elemi egységek hálózataként célszerű leírni, a függőségi grammatika megközelítése szerint;
- az előbbi két tézissel és a magyar nyelvleíró hagyománnyal összhangban a mondat formai jelöléssel asszociált jelentésviszonyok hálózata;
- ez a hálózat többdimenziós, mivel a mondat jelentésének vizsgálatában külön kezelhető a mondat mint egy folyamat ábrázolása, mint közlési aktus és mint kontextusba ágyazott üzenet (ez a nézet Halliday Szisztémikus-Funkcionális Nyelvtanával rokonítja a javaslatot).

A kutatás első szakaszának eredményeit Imrényi András a Cognitive Linguistics című folyóiratban [angolul](#), a Magyar Nyelvőrben [magyarul](#) ismertette. Előadást tartott a 14. Nemzetközi Kognitív Nyelvészeti Konferencián ([ICLC14](#), Tartu, 2017. július 10–14.), és az elemi mondatról szóló könyvfejezettel járult hozzá egy a közeljövőben megjelenő, Prof. Dr. Tolcsvai Nagy Gábor akadémikus szerkesztette, funkcionális kognitív szemléletű magyar nyelvtanhoz.

